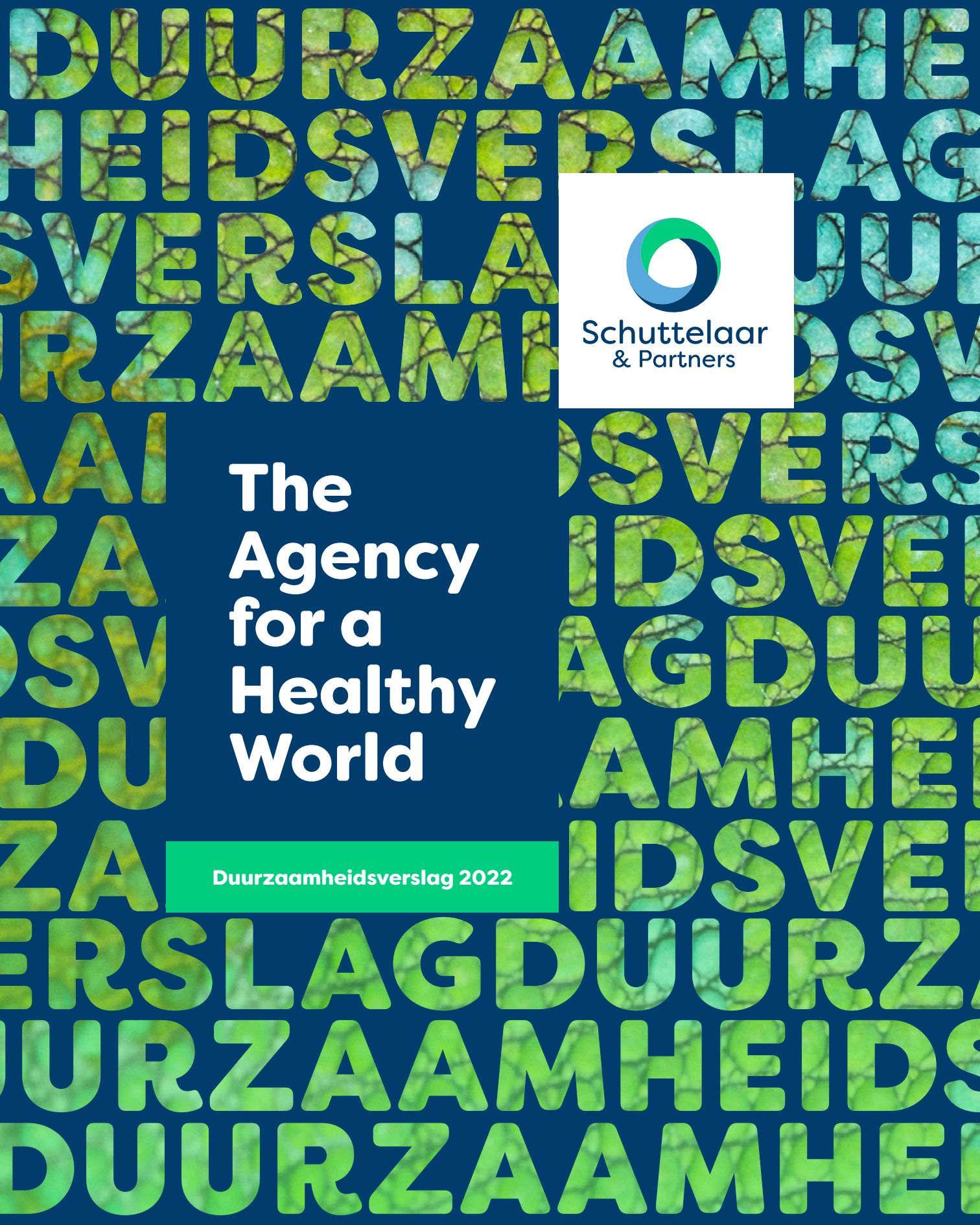

Schuttelaar
& Partners

The Agency for a Healthy World

Duurzaamheidsverslag 2022

20
22
— .

Duurzaamheidsverslag

VOORWOORD

Met veel plezier presenteren wij het duurzaamheidsverslag van Schuttelaar & Partners over 2022. De wereld om ons heen is continu in beweging. Wij ook. In dit verslag vertellen wij hoe we een positieve impact maken met onze diensten, en hoe wij onze negatieve impact in kaart brengen en mitigeren. Dit doen wij door transparant te communiceren over voortgang op onze doelen. Het schrijven van dit verslag is daarbij ons moment van evaluatie: waar kunnen we nog stappen zetten en waar zijn we juist trots op?

In 2022 hebben we versterking opgetrommeld: we verwelkomden twee nieuwe partners. Lorena van de Kolk werkt vanuit Brussel met enthousiasme aan projecten die impact creëren op pan-Europese schaal en de duurzaamheid in de agrofood dichterbij de burgers brengen. Peter Thijssen werkt met veel passie aan projecten in Life Sciences & Healthy Living waar hij een brug vormt tussen wetenschap en maatschappij.

Ons werk wordt grotendeels beïnvloed door Europese en nationale wetgeving. Zo ook de Europese Green Deal, met wetgeving over duurzaamheidsverslaglegging (Corporate Sustainability Reporting Directive) en Single-use plastic gebruik (SUP). Wij houden de ontwikkelingen in wetgeving op de voet bij en ondersteunen onze klanten minimaal hieraan te voldoen en kijken waar ze als organisatie verder stappen kunnen zetten om het verschil te maken.

2022 was het laatste jaar waarin we werken met onze huidige duurzaamheidsstrategie. De impact

areas landbouw, gezondheid en voeding breidden we uit met klimaat & biodiversiteit. We hebben prioriteiten gesteld en sorteren zo voor op een herijkte duurzaamheidsstrategie en business plan vanaf 2023. Met strategiewerkgroepen betrekken we collega's vanuit de hele organisatie bij het opstellen van onze nieuwe strategie en business plan. Met ons ESG-committee als kartrekkers, ontwikkelen we in 2023 een herijkte duurzaamheidsstrategie op basis van een dubbele materialiteitsanalyse.

“Het schrijven van dit verslag is ons moment van evaluatie: waar kunnen we nog stappen zetten en waar zijn we juist trots op?”

OVER SCHUTTELAAR & PARTNERS

Bij Schuttelaar & Partners werken we aan een gezonde en duurzame wereld. Al ruim 25 jaar zetten wij ons in voor het realiseren van deze missie. Voornamelijk samen met onze klanten, maar ook met ons eigen ESG-beleid.

Onze missie

We richten ons op het gezonder en duurzamer maken van het agrofood-systeem en het realiseren van een vitale samenleving waarin de kwaliteit van leven voorop staat. Een gezonde leefstijl in alle levensfasen en door alle lagen van de bevolking, is daarbij essentieel. We zetten ons in voor verandering van de voedselproductie, zodat een groeiende bevolking gevoed kan worden zonder de aarde uit te putten. We stimuleren dat een duurzame en gezonde voedselkeuze voor consumenten vanzelfsprekend wordt. Daarnaast zetten we ons volop in om de energietransitie te versnellen.

Onze hoofdthema's

We werken met multidisciplinaire teams op onze vier hoofdthema's landbouw, voeding, gezondheid en klimaat & biodiversiteit. De teams bestaan uit een mix van inhoudelijk gedreven consultants, communicatie- en public affairs adviseurs, designers en digital developers. Met onze multidisciplinaire teams helpen wij klanten met de volgende diensten:

Onze services

Strategie & implementatie

Wij ontwikkelen meetbare en impactvolle ESG-strategieën voor klanten in de agrofood- en health sector.

Dialogoog & participatie

Wij betrekken belanghebbenden bij de dialoog over maatschappelijke & technologische onderwerpen en organiseren het participatieproces voor overheden.

Compliance

Wij helpen bedrijven te voldoen aan wetgeving en (internationale) richtlijnen op het gebied van voedselveiligheid, duurzaamheid en claims.

Communicatie & design

Wij creëren aansprekende communicatie met onze unieke mix van communicatie-expertise en vakkennis op het gebied van duurzaamheid en gezondheid.

Allianties & public affairs

We faciliteren dialoog met overheid, politiek en maatschappelijke stakeholders en dragen zo bij aan regelgeving voor duurzame innovaties.

Digital

Door onze kennis uit het veld te combineren met digital design en development, creëren we innovatieve apps, tools en platforms die het verschil maken.

ESG-beleid

Onze activiteiten hebben directe impact. En dat nemen we serieus. Met ons ESG-beleid streven we ernaar onze positieve impact te vergroten en onze negatieve impact te beperken.

Het ESG-beleid bestaat uit drie pijlers:

- **Onze milieuvoetafdruk**
Environment
- **Onze mensen**
Social
- **Onze dienstverlening**
Governance

Een organisatie-breed committee zet zich in om het ESG-beleid op te zetten en uit te voeren.

In 2019 hebben we, aan de hand van een materialiteitsanalyse, acht materiële onderwerpen gedefinieerd. Deze materiële onderwerpen vormen de basis van ons huidige ESG-beleid. Zo is het materiële onderwerp 'vermindering van de uitstoot van broeikasgassen' vertaald naar onze milieuvoetafdruk.

Vijf materiële onderwerpen zijn terug te vinden onder onze mensen: 'gezonde medewerkers', 'werk-privébalans', 'training en ontwikkeling', 'personeelsverloop' en 'gelukkige medewerkers'. Als laatste staan de onderwerpen 'gelukkige (impactvolle) klanten' en 'financiële resultaten' centraal in de pijler onze dienstverlening.

De analyse uit 2019 vormde een mooie basis voor het huidige ESG-beleid, maar is ondertussen verouderd. Daarom gaan wij in 2023 starten met het uitvoeren van een dubbele materialiteitsanalyse, volgens de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), de nieuwe Europese richtlijn voor niet-financiële verslaglegging. Schuttelaar & Partners valt niet onder de CSRD, maar we passen het wel graag toe als missiegedreven organisatie. Daarnaast is de CSRD een belangrijk onderdeel van ons advieswerk. Op basis van de resultaten van de dubbele materialiteitsanalyse wordt het ESG-beleid voor de komende jaren hervormd.

Over ons

Onze mensen werken verspreid over drie kantoren in Den Haag, Wageningen en Brussel aan onze missie. Al onze medewerkers zijn gepassioneerde vakmensen die hun kennis en denkvermogen koppelen aan ons ideaal om daadwerkelijk bij te dragen aan een gezonde en duurzame wereld. Als dienstverlenende organisatie creëert Schuttelaar & Partners samen met klanten positieve impact. Onze impact is daarmee vooral indirect, via onze opdrachtgevers.

An aerial photograph of a residential building. The building has a grey roof with several solar panels installed. A green roof section is visible on the right side. A blue text box is overlaid on the right side of the image, and a large green text box is overlaid on the left side of the image.

ONZE MILIEUVOET- AFDRUK

Onze missie is een gezonde en duurzame toekomst. De verduurzaming van onze bedrijfsvoering is daar een onlosmakelijk onderdeel van. We werken voortdurend aan de verlaging van onze milieuvoetafdruk. In 2022 hebben we flinke stappen gezet op het in kaart brengen en het berekenen van onze milieuvoetafdruk.

CO₂-berekening

“We berekenen jaarlijks onze klimaatvoetafdruk, waardoor we impactvolle thema’s identificeren. Met als doel: onze klimaatimpact verminderen.”

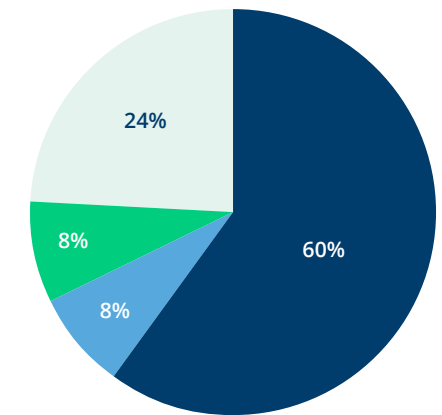
Maarten Hazewinkel
ESG-committee

Om onze klimaatvoetafdruk te reduceren, is het nodig om eerst te weten wat deze is. Daarom hebben we in 2022 de stap gezet naar het berekenen van onze CO₂-voetafdruk van onze drie kantoren in Den Haag, Brussel en Wageningen. Samen met onze collega en expert Justin Kerkmeijer zijn we het traject gestart: van inventarisatie tot berekening van de uiteindelijke voetafdruk. We hebben onze berekening laten verifiëren door ClimatePartner, het bureau waar wij in 2022 een samenwerking mee zijn gestart.

We stelden enkele centrale thema’s vast met als doel de klimaatimpact te verminderen, deze thema’s zijn: energieverbruik van onze kantoren, lunch en mobiliteit. In 2023 gaan we concrete doelstellingen opstellen om onze uitstoot omlaag te brengen in de aankomende jaren. We blijven onze CO₂-voetafdruk jaarlijks monitoren, zodat we de voortgang bewaken en daarover kunnen communiceren.

CO₂ berekeningen 2022

Onze CO₂-voetafdruk van 2022 was 85,05 ton CO₂. Dat is hoger dan in 2021. In 2021 was onze voetafdruk 80,98 ton CO₂. De stijging in uitstoot is goed verklaarbaar door de extra reiskilometers naar klanten & kantoor, en de extra stookkosten in 2022 t.o.v. coronajaar 2021. Op basis van deze berekeningen werken we aan de reductie van onze voetafdruk, bijvoorbeeld met betere isolatie en schonere energie. Daarnaast gaan we jaarlijks onze overgebleven CO₂ uitstoot compenseren.

■ Energieverbruik ■ Lunch
■ Mobiliteit ■ Overig

Activiteiten

In 2022 zijn we een aantal projecten gestart om onze uitstoot omlaag te brengen, zoals elektrificatie van onze deelauto's. Daarnaast zijn we een traject gestart om ons monumentale pand in Den Haag te verduurzamen.

Het jaar 2022 stond ook in het teken van de energiecrisis. Deze moeilijke situatie versnelde energiebesparing. Om onze collega's te helpen energie en geld te besparen, gaven onze experts praktische tips en inspiratie tijdens de Week of Inspiration met het thema 'Jouw persoonlijke energietransitie'. Ook hebben we een inspiratiesessie gehad over duurzaamheid in de wijk. In 2023 gaan we inzetten op nog meer concrete activiteiten om onze klimaatvoetafdruk te beperken, in lijn met ons nieuwe ESG-beleid.

ONZE MENSEN

Door de inzet van onze mensen kunnen we werken aan onze missie. Positieve impact maken we immers samen. We zetten ons daarom meer dan graag in voor het geluk en de gezondheid van onze mensen op de werkvloer.

Training en ontwikkeling

Begin 2022 hebben we een nieuwe HR-strategie gelanceerd, waarin alle functieprofielen en de bijbehorende opleidingsprogramma's centraal staan. Per functie-niveau definieerden we specifieke vaardigheden. Op basis daarvan organiseerden we een meerjarig trainingsprogramma bij trainingspartners Lepaya en Nassau groep. Hiermee kunnen onze adviseurs het verschil maken. Er ligt nu een gestructureerd programma om door te groeien van junior tot senior. In combinatie met een stevig opleidingsbudget stimuleren we zo training en ontwikkeling van onze mensen.

“In 2022 hebben we onze nieuwe HR-strategie gelanceerd. Er staat een gestructureerd trainingsprogramma dat echt een verschil maakt in de groei van onze medewerkers. “

Karin van Dooren
HR-manager

Gelukkige medewerkers

Wij vinden het belangrijk dat onze mensen goed in hun vel zitten en betrokken zijn bij de organisatie. Om positieve impact te maken hebben we immers elkaar nodig. Het liefst zien we dat mensen zich zo lang mogelijk verbinden aan ons en aan onze missie. In het beleidsplan van 2022 is het verlagen van het verlooppercentage daarom als prioriteit aangemerkt. Om dit te bereiken hebben we in 2022 een gestructureerd programma voor training en ontwikkeling neergezet, het salarishuis aangepast en de arbeidsvoorwaarden gemoderniseerd. Dat laatste houdt onder andere in dat medewerkers nu een thuiswerkvergoeding krijgen en het minimaal aantal vakantiedagen is opgehoogd naar 27 dagen (op fulltime basis). Het verlooppercentage in 2022 (15.1%) was uiteindelijk lager dan vorige jaren. We verwachten dat dit beleid de komende jaren een blijvend effect zal hebben.

Verlooppercentages

2022 - 15.1%

2021 - 16.1%

2020 - 27.7%

Gezonde medewerkers

Wij streven naar een gezonde werk-privé balans voor onze mensen en aandacht voor mentale gezondheid. In 2022 hebben we ons daarom specifiek gericht op het bespreekbaar maken van de werkdruk. Daarnaast staan onze HR-medewerkers altijd paraat om in gesprek te gaan over mentale gezondheid. Om bewustzijn en aandacht binnen de organisatie te vergroten, organiseerden wij in september 2022 de week over 'Vitaliteit en mentale gezondheid'. Deze week zat vol met informatieve lezingen en een tacoyo (training, ademhaling, conditie, yoga, omgaan met stress) workshop.

Wat betreft fysieke gezondheid organiseert ons Sport & Play team jaarlijks meerdere sportieve activiteiten. Zo heeft in 2022 het inmiddels welbekende mountainbikeweekend weer plaatsgevonden en organiseerden we bouldering, yoga, een reeks bootcampsessies, en een surfles. In 2023 richten wij ons verder op het stimuleren van fysieke en mentale gezondheid op onze kantoren en binnen de organisatie.

Positieve impact van onze mensen

Wij vinden het belangrijk om elkaar te blijven inspireren op de relevante hoofdthema's. Onze vakinhoudelijke specialisten maken onze visie dan heel praktisch: hoe kunnen we deze thema's in ons eigen dagelijkse leven toepassen? In 2022 organiseerden wij, naast de Vitaliteitsweek, nog twee Weeks of Inspiration met de thema's 'Vegan lifestyle' en 'Jouw persoonlijke energietransitie'. Daarnaast vonden er inspiratiesessies plaats, bijvoorbeeld over duurzame kleding en biodiversiteit, en deden wij enthousiast mee aan themadagen als de Warmetruiendag.

Uit een kleine enquête onder medewerkers bleek dat er, naast de Weeks of Inspiration, uitgekeken wordt naar evenementen waarbij we de handen uit de mouwen kunnen steken. Positieve impact maken door te doen. In 2023 richten we ons daarom op het organiseren van meerdere vrijwilligersdagen en op het inbouwen van deze initiatieven in het ESG-beleid.

“Ik ben trots op hoe wij elkaar inspireren, hoe onze specialisten hun kennis en ervaring delen om medewerkers te ondersteunen bij het maken van duurzamere en gezondere keuzes. “

Lotte Tange
ESG-committee

A woman with blonde hair, wearing a blue sleeveless dress with a purple floral pattern and blue high-heeled shoes, stands smiling in a city square. She is holding a small green and white brochure. In the background, there is a modern building with large glass windows and several billboards. One billboard shows a man shaking hands with a woman in front of a European Union flag, with the text 'DEFENDING DEMOCRACY: WE WILL STAND BY UKRAINE FOR AS LONG AS IT TAKES'. Another billboard shows a woman's face with the text 'BREAK THROUGH: WOMEN WILL HAVE A FAIR CHANCE AT TOP JOBS'. A third billboard on the left shows a woman's face. The ground is paved with grey and blue tiles. A group of people is visible in the distance, and some colorful chairs are on the right.

ONZE DIENST- VERLENING

Schuttelaar & Partners is een communicatie- en adviesbureau. Via de projecten die we uitvoeren met onze klanten, werken we aan onze missie van een gezonde en duurzame toekomst. Onze impact is daarmee voornamelijk indirect, via onze opdrachtgevers. In dit duurzaamheidsverslag rapporteren we over een aantal impactvolle projecten die we hebben gedaan op onze vier thema's landbouw, voeding, gezondheid en klimaat & biodiversiteit.

LANDBOUWLANDBOUW BOUWLANDBOUWLA WLANDBOUWLANDE ANDBOUWLANDBOU OUWLANDBOUWLA DBOUWLANDBOUWL

De landbouw staat voor de opgave haar milieuvoetafdruk verder te verlagen, klimaatbestendiger en natuurinclusiever te worden en te blijven zorgen voor voldoende voedsel voor een groeiende wereldbevolking. Een duurzame bedrijfsvoering moet natuurlijk ook een eerlijk inkomen voor boeren en hun werknemers opleveren. Alle schakels in de agrofoodketen spelen hierbij een belangrijke rol. Wij adviseren onze klanten hoe zij kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige landbouw en transparante waardeketens.

**Toekomst-
bestendige
landbouw**

**Transparante
waardeketens**

Samen met Wageningen Livestock Research en LTO verzorgen wij de communicatie voor Integraal Aanpakken. Die doen we in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. We maken de koppeling met het bedrijfsleven en bieden aanvullende inhoudelijke ondersteuning. We communiceren op een positieve manier, met oog op de toekomst en met hart voor de boer.

Methaan en ammoniak in veehouderij

In het klimaatakkoord staan ambitieuze klimaatdoelen voor 2030 en 2050. De veehouderij staat voor de opgave om de emissies van methaan en ammoniak in Nederland te verlagen. Een flinke uitdaging die hand in hand moet gaan met werkbare maatregelen in de praktijk en een goed toekomstperspectief voor de veehouderij. [De eerste onderzoeksresultaten](#) vanuit Onderzoek Veehouderij & Klimaat laten zien dat er grote verschillen zijn in emissies tussen bedrijven. Dit biedt goede aanknopingspunten voor verdere verduurzaming.

Communicatie over integrale aanpak

Het doel van de communicatie is om de mogelijkheden voor reductie bij de boer, erfbetreders en ketenpartijen te brengen. Om de complexe relatie tussen klimaatverandering, methaan, ammoniak en veehouderij duidelijk over te brengen speelt visuele communicatie een belangrijke rol. Wij ontwikkelden de

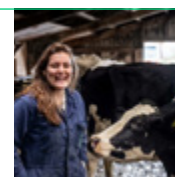

Integraal aanpakken in de veehouderij

[website](#) van Integraal Aanpakken op kennisplatform Groen Kennisnet, zodat we de opgedane kennis optimaal kunnen verspreiden.

Samen met en voor de veehouderij

Het programma Integraal aanpakken is in 2020 gestart om kansen voor reductie te identificeren en te komen tot integrale oplossingen voor de praktijk. Een duurzame toekomst voor de veehouderij betekent dat ook andere noodzakelijke en maatschappelijke opgaven en doelen worden gehaald zoals dierenwelzijn of herstel van biodiversiteit. De aanpak is erop gericht om veehouderbedrijven in Nederland op elke grondsoort, keuze te kunnen bieden voor passende maatregelen. Maatregelen die ook de bedrijfsresultaten verbeteren.

IDH's Living Wage Action Guide

IDH, het Sustainable Trade Initiative, is een internationale organisatie die inclusieve en duurzame oplossingen bijeenbrengt, co-creëert en co-financiert en mensen in het bedrijfsleven, investeerders, maatschappelijke organisaties en de overheid in staat wil stellen waarde te creëren voor mens en planeet. Een van hun belangrijkste aandachtsgebieden is de transitie naar de betaling van een leefbaar loon. Voor betere internationale afstemming en om tastbare oplossingen te ontwikkelen voor het dichten van die kloof, heeft IDH de Roadmap on Living Wages ontwikkeld, bestaande uit 5 stappen.

Action Guide voor een leefbaar loon

Samen met stakeholders heeft IDH veel kennis verzameld voor Stap 4 van de Roadmap 'ondernem actie'. Wij hebben IDH geholpen om deze informatie op een gebruiksvriendelijke inspirerende en boeiende vorm weer te geven. Voortbouwend op het werk van IDH, NewForesight en Ergon, biedt deze [Online Guide](#) praktische tips, casestudies, inzicht in verschillen tussen sectoren en nog veel meer. De gids ondersteunt zo organisaties op hun reis naar een leefbaar loon.

Stakeholdersessies en formatbepaling voor verbondenheid en inzicht

Samen met IDH hebben we stakeholdersessies gehouden om de behoeften van potentiële gebruikers van de Action Guide in kaart te brengen. Leefbaar loon is een complex onderwerp, waarbij samenwerking tussen verschillende actoren nodig is. We hebben daarom een format gekozen dat de onderlinge verbondenheid tussen actoren en interventies duidelijk laat zien. De Guide presenteert verschillende paden voor actoren om uitdagingen te overkomen en interventies uit te voeren. Het is een dynamische tool die in de komende jaren kan worden aangevuld met meer informatie en casestudies.

Meer over
Toekomstbestendige landbouw

Perspectief van de Nederlandse akkerbouw
Het ontstaan en de verspreiding van resistente schimmel in tulpenafval voorkomen

Meer over
Transparante waardeketens

Fairtrade's Theory of Change komt tot leven in een interactief format
Een eerlijke en transparante keten voor rijstboeren in Cambodja

VOEDING VOEDING VOEDING ING VOEDING VOEDING VOEDING VOEDING VOEDING VOEDING VOEDING EDING VOEDING VOEDING VOEDING NG VOEDING VOEDING VOEDING

**Gezond en
duurzaam
voedsel**

**Markttoelating
novel foods**

**Verduur-
zaming van
verpakkingen**

Meer dan ooit is er vanuit de maatschappij behoefte aan duurzaam, gezond en betaalbaar voedsel. Wij helpen onze klanten bij de ontwikkeling en uitrol van een bedrijfsstrategie om hun aanbod duurzamer en gezonder te maken en hiermee hun concurrentiepositie te versterken. Ook ondersteunen we bij transparante en eerlijke communicatie en om de duurzame en gezonde keuze zo gemakkelijk mogelijk te maken. Daarnaast adviseren we over versnelling van de transitie naar een duurzaam, gezond en eerlijk voedselsysteem. Voor deze transitie zijn nieuwe alternatieve eiwitbronnen van cruciaal belang. Wij ondersteunen bedrijven met het op de markt brengen hiervan door hen te helpen te voldoen aan de regelgeving voor nieuwe voedingsmiddelen.

Naar een verbeterde samenstelling van bewerkte voedingsmiddelen: Elke stap telt

Als onderdeel van het Nationaal Preventieakkoord heeft het ministerie van VWS met de levensmiddelen-industrie afgesproken de samenstelling van bewerkte producten te verbeteren, zodat consumenten minder zout, suiker en verzadigd vet binnenkrijgen, en meer vezels. Hiertoe is begin 2022 de [Nationale Aanpak Productverbetering \(NAPV\) gelanceerd](#).

Om de levensmiddelenindustrie, inclusief horeca, catering en retail, te informeren en inspireren om aan de slag te gaan met de NAPV, hebben we een informatiecampagne (voorjaar 2022 – najaar 2023) opgezet, onder het motto: Elke stap telt. Samen op weg naar een verbeterde productsamenstelling in 2030.

De campagne bestaat uit verschillende activiteiten. Zo gingen we in juni 2022 van start met een online bijeenkomst met zo'n 150 deelnemers, waarin staatssecretaris Maarten van Ooijen de sector oproep in actie te komen. Deze sessie werd gevolgd door twee verdiepende inspiratiesessies om goede voorbeelden te delen en in gesprek te gaan over recente ontwikkelingen. In 2023 zullen er nog twee bijeenkomsten volgen. Ook zijn we een besloten [LinkedIn groep](#) voor professionals uit de levensmiddelenindustrie gestart, waarin we informatie en goede voorbeelden delen.

Meer over
**Gezond en
duurzaam voedsel**

Gezondere voedselkeuze met Nutri-Score
Het versnellen van een toekomstbestendig voedselsysteem
Eerlijke en transparante marketingcommunicatie

Goedkeuring van meelworm ingrediënten als novel food

Ynsect NL kweekt en verwerkt *Alphitobius diaperinus* larven tot ingrediënten voor humane consumptie. Het internationale bedrijf Ynsect is wereldleider in de productie van insecteneiwit. Het verwerkt insecten tot hoogwaardige ingrediënten voor de hele voedselketen: planten, vissen, (landbouw) huisdieren, en mensen. Insecten zijn een novel food volgens de Novel Food Verordening (EU) 2015/2283 en moeten geautoriseerd worden om op de markt gebracht te kunnen worden. We hebben Ynsect NL ondersteund met de novel food procedure voor vier ingrediënten van de kleine meelworm (lesser mealworm).

Door de markttoelating van de lesser mealworm als novel food is er een nieuwe duurzame eiwitbron beschikbaar die bijdraagt aan de eiwittransitie. Insecten hebben minder land nodig en hebben een efficiëntere voerconversie in vergelijking met dieren in de conventionele veehouderij, en veroorzaken minder uitstoot van broeikasgassen in vergelijking met reguliere eiwitbronnen.

Advies novel food dossier

We hebben Ynsect NL ondersteund bij het samenstellen en indienen van hun novel food dossier door het ontwikkelen van de strategie, uitvoeren van innameberekeningen en literatuuronderzoek, en het adviseren bij de opzet en interpretatie van laboratorium studies. Na het indienen hebben we geholpen met het aanleveren van additionele informatie en de communicatie naar EFSA en de Europese Commissie.

In juli 2022 ontvingen we EFSA's positieve conclusie dat de insecten ingrediënten veilig voor humane consumptie zijn. Gebaseerd op deze positieve [EFSA opinie](#) heeft de Europese Commissie de [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2023/58](#) gepubliceerd die een vergunning verleend voor het in de handel brengen van ingevroren, pasta-, gedroogde en poedervormen van de larven van *Alphitobius diaperinus* (lesser mealworm) als een nieuw voedingsmiddel. De autorisatie is ingegaan op 26 januari 2023.

Dit is het vierde novel food dossier dat met onze ondersteuning is goedgekeurd onder Verordening (EU) 2283/2015. Schuttelaar & Partners is hiermee één van de toonaangevende organisaties op het gebied van novel foods in de EU. Lees voor meer informatie over onze service.

PLUS is volop bezig met het verduurzamen van hun verpakkingen. Schuttelaar & Partners is hier nauw bij betrokken. Wij bieden PLUS strategisch advies, helpen mee met de implementatie van het verpakkingsbeleid en zijn ondersteunend op het gebied van communicatie naar klanten en medewerkers.

Doelstellingen voor 2025

Als Meest Verantwoorde Supermarkt van Nederland zet PLUS continu stappen richting een beter milieu. Eén van die stappen is het vernieuwde verpakkingsbeleid. De expertise van Schuttelaar & Partners stond aan de basis van dit ambitieuze beleid. Met dit verpakkingsbeleid zet PLUS in op minder, hernieuwbaar en recyclebaar verpakken. Er staan vier doelstellingen centraal die voor 2025 behaald moeten worden:

- 20% minder verpakking
- Hernieuwbaar waar mogelijk
- 95% recyclebaar
- 50% recyclelaat in plastic verpakkingen

De afgelopen jaren heeft PLUS al verschillende stappen gezet om de verpakkingen in de schappen te verduurzamen. Deze stappen zijn goed zichtbaar in de winkels. Zo is PLUS gestopt met dubbele deksels op o.a. druiven-, champignon- en tapasverpakkingen. Dikke plastic deksels zijn vervangen door een folie. Dit bespaart 70.000 kilo plastic. Gratis plastic

of papieren tasjes werden vervangen door herbruikbare zakjes die voor een klein bedrag te koop zijn. Daarnaast wil PLUS geen materialen meer gebruiken zoals PVC, PLA, PS, zwart plastic en aluminium lagen meer vanwege de slechte recycleerbaarheid.

Meer lezen over de stappen die PLUS zet? Dat kan in het [jaarverslag van 2022](#).

Verpakkingen van PLUS steeds duurzamer

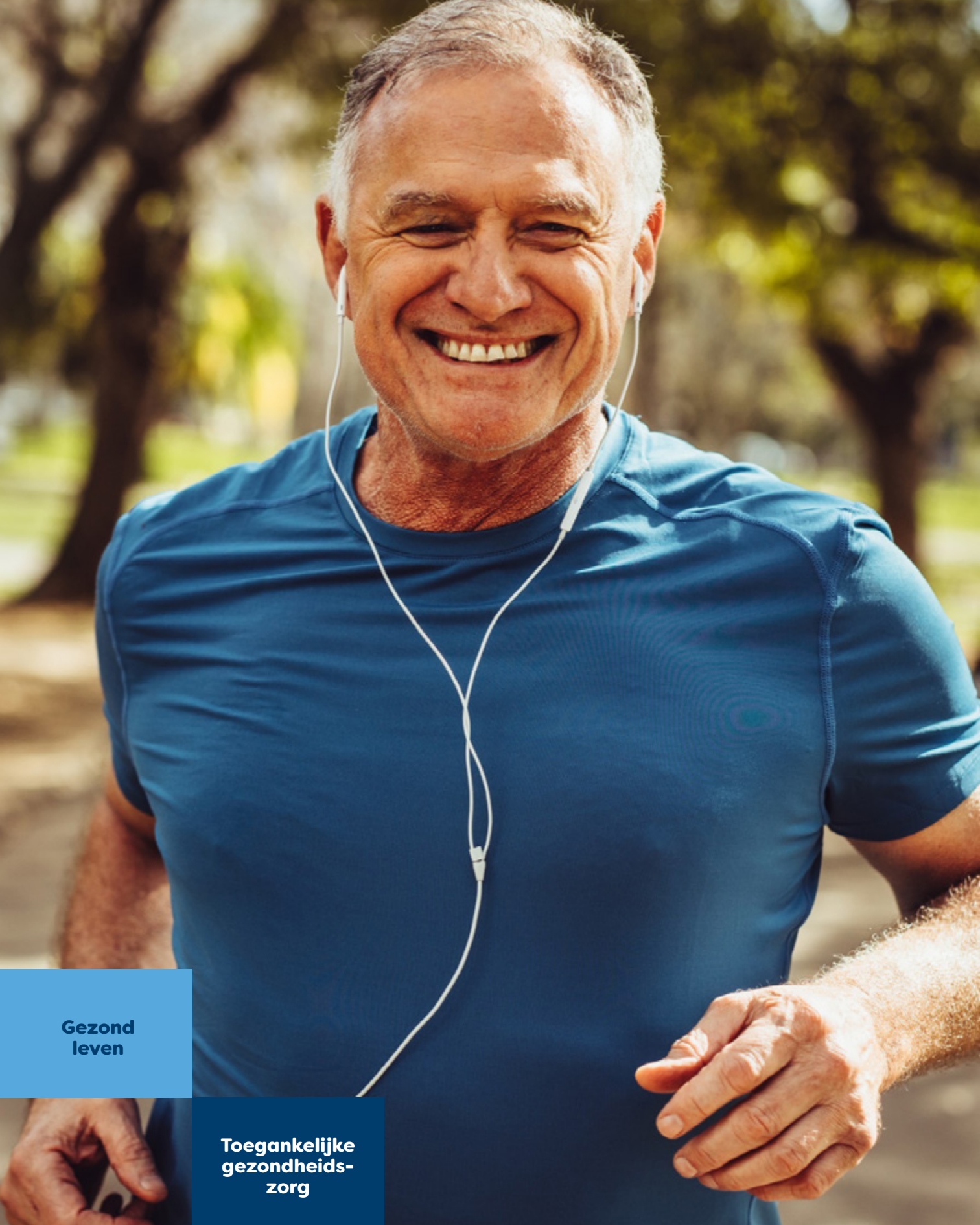

Meer over
Markttoelating novel foods

Meer over
Verduurzamen van verpakkingen

Het juiste verhaal over blik vertellen
Minder verbruik van kunststoffen en het stimuleren van recycling

GEZONDHEIDGEZO NDHEIDGEZONDHE EIDGEZONDHEIDGE EZONDHEIDGEZON NDHEIDGEZONDHEI EZONDHEIDGEZON

Een gezonde samenleving en hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare zorg. Daar werken we aan door samen met onze klanten een gezonde leefstijl te stimuleren, te adviseren over transparante communicatie, het versterken van publiek-private samenwerking in de gezondheidsketen en het faciliteren van de maatschappelijke dialoog over de waarde van medische innovaties.

Gezond
leven

Toegankelijke
gezondheids-
zorg

LAAT MIJN
DROMEN
NIET IN
ROOK
OPGAAN

Zorg voor een
rookvrije start

Hoofdrol voor kinderen in campagne ‘Zorg voor een rookvrije start’

Taskforce Rookvrije Start, een initiatief van het Trimbos-instituut, wil dat zorgverleners een belangrijke rol spelen bij het realiseren van één van de doelen in het preventieakkoord: op weg naar een rookvrije generatie in 2040. Om aan dit doel bij te dragen, ontwikkelden wij voor de Taskforce de campagne ‘Zorg voor een rookvrije start’.

Inspelen op verantwoordelijkheidsgevoel

Het doel van de campagne is om zorgverleners – van kraamverzorgende tot gynaecoloog – te activeren om effectieve stoppen-met-rokenzorg te bieden aan (aanstaande) ouders. Door in de campagne kinderen in beeld te brengen met de tekst ‘Laat

mijn dromen niet in rook opgaan’, doet de Taskforce een beroep op het verantwoordelijkheidsgevoel van zorgverleners. Via meerdere platforms wijst de campagne hen op de gezondheidsschade bij kinderen, de hardnekkigheid van een rookverslaving, en welke rol zij kunnen én moeten pakken in het voorkomen hiervan.

Campagne voor een rookvrije start

Tegen het einde van de succesvolle start van de campagne in het eerste kwartaal van 2022, ondersteunden wij het Trimbos-instituut bij hun ‘[Congres Rookvrije Start: van dromen naar doen](#)’. Eind 2023 wordt de campagne vervolgd en verder uitgebouwd. Kijk op www.rookvrijestart.nl of op [LinkedIn](#) voor meer informatie en campagne-uitingen.

Elke patiënt heeft recht op een effectieve behandeling, ook patiënten met een zeldzame ziekte. Maar dat blijkt een enorme uitdaging: voor het overgrote deel van de circa 7.000 zeldzame ziekten is er nog geen behandeling. De Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) vroeg ons daarom om de discussie over het belang van deze medicijnen te verbreden en het veld handvatten te bieden om de toegang tot weesgeneesmiddelen te verbeteren.

Van knelpunten naar handelingsperspectieven

We organiseerden vier werkgroepen met bijna 50 experts op het gebied van weesgeneesmiddelen. Samen identificeerden we de belangrijkste uitdagingen en kansen voor vooruitgang. Deze uitkomsten bundelden we in een online ‘routekaart voor de toekomst’, die feestelijk werd gelanceerd op het door ons georganiseerde Symposium Weesgeneesmiddelen.

Samen op weg naar beter toegang

Onze projectaanpak richtte zich op samenwerking en had daarbij oog voor de uitdagingen en zorgen die voor iedere stakeholder uniek zijn. Door discussies te faciliteren en belangrijke knelpunten te identificeren, brachten we stakeholders nader tot elkaar en verzamelden we praktische perspectieven om de toegankelijkheid van weesgeneesmiddelen te bevorderen. We ontwikkelden een sterk concept dat als rode draad diende voor zowel de handzame routekaart als het succesvolle symposium.

Wees- geneesmiddelen: een routekaart voor de toekomst

Meer over
Gezond leven

Samenwerken met gemeenten aan een gezonde omgeving
EU Commissioner welcomes the engagement of 70 European Stakeholders to promote a #HealthyLifestyle4All

Meer over
**Toegankelijke
gezondheidszorg**

Monitoring the performance of vaccination programmes

KLIMAAT&BIODIVERSITEIT KLIMAAT&BIODIVERSITEIT BIODIVERSITEITKLIMAAT KLIMAAT&BIODIVERSITEIT KLIMAAT&BIODIVERSITEIT KLIMAAT&BIODIVERSITEIT

De desastreuze effecten van klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit bewijzen de urgentie van het versnellen van de transitie van fossiele naar hernieuwbare energiebronnen en de noodzaak voor herstel van biodiversiteit. Hiervoor is samenwerking cruciaal. Wij zetten ons in voor het samenbrengen en activeren van alle relevante partijen voor het opbouwen van een duurzaam energiesysteem en herstellen van biodiversiteit, zowel op het platteland als in de stad.

Energie-
transitie

Herstel van
biodiversiteit

Duurzamer vastgoed in Zuid-Holland

Eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed hebben vaak te weinig kennis en capaciteit in huis om hun vastgoed te verduurzamen. Daarom biedt de Provincie Zuid-Holland in het [Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed](#) procesondersteuning voor het verduurzamen van scholen, zorginstellingen, sporthallen, kleine gemeentelijk vastgoed, buurthuizen en cultureel erfgoed.

Duurzaamheidscoaches

In dit meerjarenproject (tot en met 2025), werken wij als duurzaamheidscoaches. Wij informeren en enthousiasmeren

gebouweigenaren en activeren ze om concrete verduurzamingsstappen te zetten met hun vastgoed. We vertalen de situatie naar een duidelijke opdracht aan een onafhankelijke technisch adviseur, terwijl wij een oogje houden op het proces en het contact met bijvoorbeeld de gemeente. De ondersteuning is maatwerk en gaat van een stappenplan met praktische maatregelen tot het rondmaken van de business case, vinden van financiering, en het contracteren van betrouwbare partijen.

Als duurzaamheidscoaches vormen we de spil in het netwerk van maatschappelijkvastgoedeigenaren en gemeenten in Zuid-Holland. Naast onze rol in de begeleiding van de deelnemers vormen wij de front office, organiseren we informatiebijeenkomsten, adviseren en communiceren we over het ontzorgingsprogramma, en verzorgen we de kennisdeling.

De biodiversiteit is in de laatste 50 jaar enorm afgenomen. Insecten zijn met 70% afgenomen en vogels, zoogdieren en vissen in het landelijk gebied staan onder grote druk. Het Nederlands landschap werd vooral als gebruiksgoed gezien. Ongeveer 60% van de landschapselementen is de laatste eeuw door verstedelijking en intensivering en schaalvergroting in de landbouw verdwenen.

Het Aanvalsplan Landschap wil 10% groenblauwe dooradering in het landelijk gebied realiseren. Hiermee kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgaven voor natuur, klimaat, stikstof en waterkwaliteit. De groenblauwe dooradering is daarnaast ook van belang voor het versterken van landschappelijke kwaliteit, tegengaan van verdroging en draagt ook nadrukkelijk bij aan het toekomstperspectief voor de landbouw en het landelijk gebied als geheel. Het Aanvalsplan is opgesteld met de partners van het [Deltaplan Biodiversiteitsherstel](#) en is in september 2022 aangeboden aan minister Van der Wal.

De doelstelling van het Aanvalsplan (10% dooradering) is inmiddels vastgelegd in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Het NPLG wil een gezonde natuur, schoon water en schone lucht realiseren. Het hoofddoel voor natuur in het NPLG richt zich op de verplichtingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen (VHR). Elk gebied

De realisatie van 10% groenblauwe dooradering in het landelijk gebied

in Nederland is anders. De kwaliteit van natuur, water en bodem is nergens hetzelfde. Daarom verschilt wat er nodig is per gebied.

Via het NPLG bekijken onder meer provincies, ondernemers en terreinbeheerders per gebied wat nodig is, passend bij de eigenschappen van het gebied en wat water, bodem en natuur aan kunnen. Het NPLG biedt kaders die de provincies gebruiken om de gebiedsprogramma's op te stellen. In de gebiedsprogramma's leggen provincies vast hoe ze de doelen voor natuur, stikstof, water en klimaat gaan halen, en welke maatregelen nodig zijn. Uiteindelijk moet dit ook bijdragen aan het toekomstbestendig ontwikkelen van het landelijk gebied. Vanuit het Aanvals-plan Landschap is een handreiking ontwikkeld waarin de definities van landschapselementen nader worden toegelicht.

Meer over
Energietransitie

Noord-Brabant ondersteunen met de energietransitie
Samen werken aan een stad voor iedereen

Meer over
Herstel van biodiversiteit

Kennis voor biodiversiteitsherstel en samenwerking
Living Planet Report Nederland

COLOFON

Schuttelaar & Partners, Adviesbureau voor Maatschappelijke Communicatie B.V. is een besloten vennootschap (KVK-nummer: 27155167) en werkmaatschappij van de Healthy World Cooperation U.A. Het hoofdkantoor is gevestigd in Den Haag, Nederland. Daarnaast heeft Schuttelaar & Partners kantoren in Wageningen, Nederland en Brussel, België.

Schuttelaar & Partners publiceert haar duurzaamheidsverslag jaarlijks. Dit duurzaamheidsverslag beslaat het boekjaar 2022, van 1 januari tot 31 december 2022.

De informatie in dit duurzaamheidsverslag gaat over 2022, met uitzondering van data gebruikt voor de berekening van onze klimaatvoetafdruk: dit betreft data uit 2021 en 2022. De inhoud van het verslag slaat op alle activiteiten van Schuttelaar & Partners, zowel nationaal als internationaal.

Leden van het ESG-committee hebben informatie verzameld en het verslag geschreven. Het duurzaamheidsverslag is intern gevalideerd en goedgekeurd voor publicatie door partners en leden van het dagelijks bestuur.

Meer weten?

Dit duurzaamheidsverslag is gepubliceerd op 27 september 2023. Wil je meer weten over dit duurzaamheidsverslag of heb je een vraag? Laat het ons weten via info@schuttelaar.nl.

A large, diverse audience is seated in a conference hall, facing a stage. Many audience members have their hands raised in the air, indicating an interactive session or a Q&A period. On the stage, a large projection screen displays five individuals, likely the speakers or panelists for the event. The audience is seen from behind, looking towards the stage. The overall atmosphere appears to be one of active participation and engagement.

BIJLAGEN

Bijlage: Organisatiestructuur

Healthy World Cooperation

Schuttelaar & Partners is een werkmaatschappij van de in 2010 opgerichte Healthy World Cooperation U.A. Deze coöperatie opereert als een holding, dus als bestuurder en gezamenlijke aandeelhouder. De tien partners van Schuttelaar & Partners besturen de coöperatie. Zij hebben zich voor langere tijd aan de Healthy World Cooperation gecommitteerd. Statutair is vastgelegd dat de maatschappelijke doelen voorop staan en dat de coöperatie niet simpelweg kan worden verkocht. Het dagelijks bestuur van Schuttelaar & Partners is gedelegeerd aan drie van de leden. Voor een bredere groep werknemers bestaat een certificatenregeling om de binding met de organisatie te versterken en mee te delen in het rendement.

Raad van advies

Een onafhankelijke Raad van Advies adviseert het bestuur drie keer per jaar over de voortgang en de dilemma's van het bureau. Deze raad bestaat uit zes gerenommeerde professionals op diverse werkterreinen van Schuttelaar & Partners.

Partners

- Marcel Schuttelaar
- Ad Nagelkerke
- Edwin Hecker*
- Harry Kager
- Joost Schuttelaar*
- Lorena van der Kolk
- Peter Thijssen
- Ronald Hiel*
- Suzanne van der Pijl
- Tijmen de Vries

*Dagelijks bestuur

Raad van advies

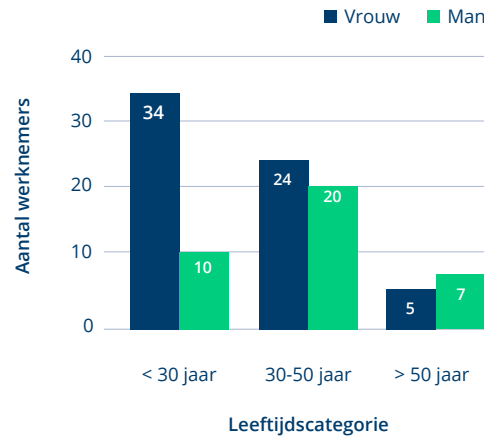
- Arnaud Wilod Versprille
- Koert van Ittersum
- Jolinde van Dijk
- Alida Oppers
- Kees de Gooijer
- Harry Brouwer

Bijlage: Werknemers

In deze bijlage rapporteren we over de aantallen werknemers aan het einde van de rapportageperiode op 31 december 2022. Het aantal werknemers, per regio, gender en leeftijd is gebaseerd op het totaal aantal medewerkers (headcount).

Schuttelaar & Partners heeft geen medewerkers in dienst met nul-uren contracten.

Leeftijdscategorieën van werknemers

		Den Haag	Wageningen	Brussel	Man	Vrouw	x
Werknemers	100	69	21	10	36	64	0
Permanente werknemers	76	54	13	9	39	76	0
Tijdelijke werknemers	24	15	8	1	8	24	0
Voltijd werknemers	56	40	6	10	22	34	0
Deeltijd werknemers	44	29	15	0	15	29	0

Schuttelaar
& Partners

DEN HAAG

Zeestraat 84
2518 AD Den Haag
070-318 44 44

www.schuttelaar.nl

WAGENINGEN

Bronland 12-S
6708 WH Wageningen
070-318 44 44

BRUSSEL

Rue Belliard 199, bte 22
B-1040 Brussel, België
+32 2 502 2008